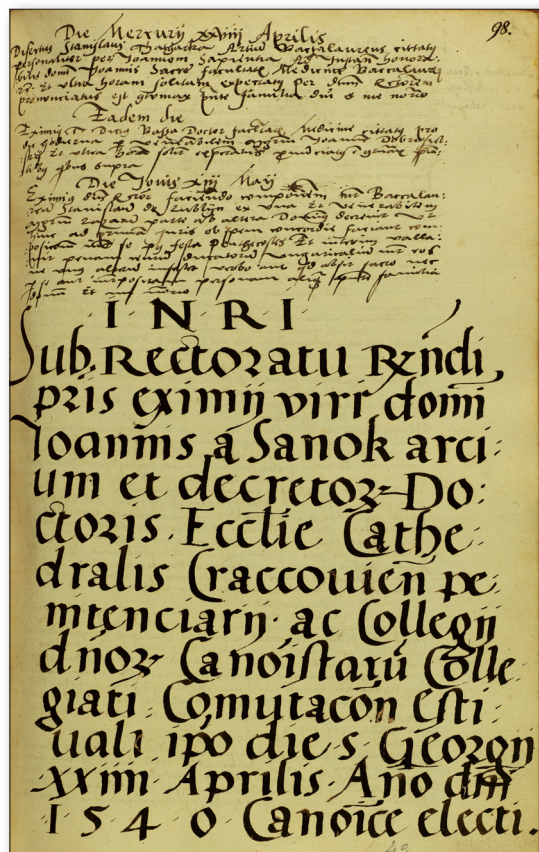

GRODEK JAN z Sanoka

(ur. ok. 1484 r., zm. 27 VIII 1554 r.)

Doktor prawa kanonicznego i filozofii, wielokrotny rektor, Jan Grodek z Sanoka, syn Jana, studia na uniwersytecie rozpoczął 10 października 1499 r., wnosząc opłatę w wysokości 6 groszy. Bakalaureat filozofii uzyskał w 1502 r., magisterium filozofii w 1513 r. Podjął wykłady na Wydziale Filozoficznym, początkowo jako docent *extraneus*, od 29 kwietnia 1517 r. był członkiem Kolegium Mniejszego. Pracę tę kontynuował przez 24 semestry, a więc wyjątkowo długi okres jak na profesora, który ostatecznie nie związał swej przyszłości z Kolegium Większym, lecz z Wydziałem Prawa. W świetle *Liber diligentiarum* miał wykładać m.in.: pisma moralne Arystotelesa, filozofię arystotelesowską, dzieła Cyserona (*Listy*, *O powinnościach*, *Rozmowy tuskulańskie*), *Traktaty logiczne* Piotra Hiszpana, dzieła Salustiusza, *Komedie* Terencjusza, *De viris illustribus* Sekstusa Aureliusza Wikto-

ra, *De vita beata catholicis* Baptysty Mantuaniego. W 1525 r. piastował funkcję dziekana, po czym przeszedł na Wydział Prawa i tego samego roku był już bakałarzem kanonów, a licencjat prawa kanonicznego uzyskał 25 maja 1526 r. Od 26 listopada 1525 r. pełnił funkcję seniora Bursy Prawników, zwyciężając w rywalizacji z doktorem prawa Zygmuntem ze Stężyicy. W 1532 r. określany był jako *lector ordinarius*. Doktorem dekretów został przed końcem października 1533 r., od 1545 r. tytułowany był także doktorem sztuk. Był prebendarzem kościoła św. Marii Magdaleny, z czym wiązał się wykład *Dekretu* Gracjana. Z kolei od

Wzmianka o Janie Grodku z Sanoka w rektoriach uniwersytetu (AUJ rkps 17, k. 98)

ok. 29 stycznia 1542 r. do 27 marca 1544 r. jako proboszcz w Luborzycy komentował prawa nowe (*Liber Sextus* i *Clementinae*). Od 13 marca 1542 r. do śmierci był prepozytem kościoła św. Mikołaja za murami. W związku z tym zrezygnował z prebendy św. Marii Magdaleny na rzecz Marcina Krokiera (przed 15 lutego 1542 r.), a Adam Matla przejął po nim penitencjarię w kaplicy Poczęcia NMP w katedrze krakowskiej (1542) oraz probostwo w Luborzycy (27 marca 1544 r.).

W opinii Henryka Barycza Jan Grodek reprezentował tradycyjny nurt kanonistyki. Uznawany był za bardzo dobrego wykładowcę. Wspierał studentów, opieką objął węgierskiego bakałarza Grzegorza Macera ze Spisza, autora licznych poematów. Uczniem Jana z Sanoka był m.in. Jan Przerembski, prymas i podkanclerzy koronny.

Był dobrym organizatorem. W 1535 r. został prokuratorem uniwersyteckim (w ramach obowiązków wykonywał m.in. uchwałę z 8 kwietnia 1535 r. w sprawie wynagradzania osób zaangażowanych w uświetnienie mszy uniwersyteckich). Dwukrotnie wszedł do komisji reformujących dydaktykę na Wydziale Filozoficznym. W 1536 r. z inicjatywy rektora Marcina Biema z Olkusza komisja usztywniła scholastyczny program nauczania. Sprzeciw studentów i znacznej części kadry profesorskiej spowodował powołanie w 1548 r. przez biskupa Samuela Maciejowskiego nowej komisji, która tym razem czasowo zniosła oprotestowane ćwiczenia z filozofii Arystotelesa i wprowadziła nowy przedmiot – *protogymnasmata*. W 1551 r. w roli asesora sądu biskupiego uczestniczył w procesie przeciw Konradowi Krupce z Węgier, oskarżonemu o herezję.

Na rektora obrany był po raz pierwszy 24 kwietnia 1540 r. i sprawował tę funkcję łącznie dziewięć razy (1540, 1540/1541, 1541, 1545, 1545/1546, 1546, 1551, 1551/1552, 1552). Podczas kadencji Jan z Sanoka musiał poskromić rozluźnienie dyscypliny studentów, stale wszczynających burdy, a nawet zamieszki. W październiku 1551 r. biskup krakowski Andrzej Zebrzydowski wzmocnił w tym celu uprawnienia sędownicze rektora. W lipcu 1552 r. uchwalono kolejne instrumenty kontrolne, takie jak np. obowiązek posiadania preceptora przez studentów mieszkających w bursie. Zaplanowano interwencję u władz miasta, aby studenci nie mogli wynajmować lokum w domach mieszczańskich, a także przypomniano zakaz noszenia świeckich strojów i broni.

Swoją aktywność Jan z Sanoka poświęcił przede wszystkim uniwersytetowi, choć wykonywał także inne zadania. Pełnił funkcję audytora oficjała generalnego Jakuba Arciszewskiego oraz audytora wikariusza generalnego Mikołaja Bedleńskiego (1539–1540). Oprócz wyżej wspomnianych beneficjów był także proboszczem w Lutczy (do 1522 r.) oraz proboszczem i prebendarzem w Michałowie (od 1522 r.). W 1538 r. występuje w źródłach jako spowiednik w katedrze krakowskiej. W latach 1540–1542 był penitencjarzem w kaplicy Poczęcia NMP w katedrze krakowskiej.

W 1554 r. swoją bibliotekę złożoną z dzieł prawniczych, filozoficznych i teologicznych przekazał Kolegium Większemu. W testamencie przewidział liczne legaty na cele dobroczynne i pobożne, np. na rzecz kościoła św. Mikołaja zapisał 50 florenów na wzmocnienie filarów wieży dzwonnicy, ewentualnie wzniesienie nowej

dzwonnicy i 20 florenów węgierskich na naprawę organów. Tam również ufundował w kwocie 500 florenów węgierskich altarię Świętej Trójcy. 100 dukatów przeznaczył na rzecz Bursy Jerozolimskiej z zastrzeżeniem, aby pierwszeństwo w otrzymaniu lokum mieli studenci z Sanoka, Brzozowej, Strzyżowa i Krosna. Był także darczyńcą ksiązek dla uniwersytetu.

Zmarł 27 sierpnia 1554 r. Został pochowany w katedrze krakowskiej.

BJ rkps 5359 II t. 11 k. 200–202; AR 2 nr 134, 248, 250; CDUC 5 nr 385; Concl. Univ. nr 231, 236, 376 przyp. 4; LD wg indeksu s. 415; MUK 1400–1508 I [99e/236] s. 355; NKP 1402–1541 [1502/145B] s. 268, [1513/4M] s. 279, [D1525e] s. 291; Starowski Monumenta s. 156; Wypisy Wawel 1516–1525 nr 355 przyp. 1; Wypisy Wawel 1526–1529 nr 3 270 przyp. 1; Wypisy Wawel 1536–1538 nr 225 przyp. 1; Wypisy Wawel 1539–1541 nr 223 przyp. 1; Bartel Dzieje s. 176; Barycz Historia wg indeksu s. 756; Historia BJ s. 155; Pietrzyk Poczet s. 138; W. Urban, *Akademia Krakowska w latach 1549–1632* [w:] *Dzieje UJ* s. 298; Wisłocki Incunabula UJ s. 437.

Maciej Mikuła